

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Mgr. Václav Rožec**, se sídlem Kobližná 47/19, Brno, insolvenční správce dlužníka AE&E CZ s.r.o., v likvidaci, se sídlem Křižíkova 2960/72, Brno, zast. JUDr. Ludvíkem Ševčíkem, ml., advokátem, se sídlem Kobližná 47/19, Brno, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**, se sídlem náměstí Svobody 98/4, Brno, proti rozhodnutím Finančního úřadu Brno III ze dne 16. 2. 2012, č. j. 49711/12/290511702439, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 64210/12/290511702439, ze dne 25. 4. 2012, č. j. 165361/12/290511702439, ze dne 23. 5. 2012, č. j. 234324/12/290511702439, ze dne 18. 7. 2012, č. j. 281920/12/290511702439, ze dne 20. 9. 2012, č. j. 329492/12/290511702439, ze dne 8. 10. 2012, č. j. 341175/12/290511702439 a ze dne 30. 11. 2012, č. j. 386093/12/290511702439, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2014, č. j. 30 Af 37/2012 – 48, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým došlo výrokem I. ke spojení věcí vedených u krajského soudu pod sp. zn 30 Af 37/2012, 30 Af 38/2012, 30 Af 63/2012, 30 Af 64/2012, 30 Af 85/2012, 30 Af 100/2012, 30 Af 113/2012 a 30 Af 12/2013 a výroky II. – IX. byla zrušena v záhlaví specifikovaná rozhodnutí Finančního úřadu Brno III (jako předchůdce stěžovatele), a věc byla vrácena stěžovateli k dalšímu řízení. Jednalo se o rozhodnutí, jimiž byly zamítnuty námitky žalobce proti převedení nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty za měsíce září 2011, říjen 2011, listopad 2011, leden 2012, únor 2012, duben 2012, červen 2012, červenec 2012 a srpen 2012 na částečnou úhradu nedoplatku na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků za měsíce květen a červen 2011. Výrokem X. bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení. Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jejíž součástí byl i návrh na přiznání odkladného účinku.

[2] Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel opírá o skutečnost, že by v případě právní moci napadeného rozsudku krajského soudu musel vyplatit žalobci nadměrné odpočty, jimiž byla hrazena sporná záloha na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a je zde odůvodněná obava, že v případě jiného právního posouzení Nejvyšším správním soudem by již nebylo možno uhradit tuto pohledávku, neboť ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu by mohlo dojít ke splnění rozvrhového usnesení a zrušení konkurzu, čímž by bylo fakticky znemožněno uspokojení sporné pohledávky v insolvenčním řízení. Proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek ve smyslu ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak nevyjádřil.

[4] Dle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud tak přizná žalobě (či kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Správní soudnictví obecně slouží zejména k ochraně veřejných subjektivních práv a institut odkladného účinku žaloby i kasační stížnosti má primárně poskytovat ochranu žalobci (jako účastníku řízení před správním orgánem) před výkonem napadeného rozhodnutí. V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem však Nejvyšší správní soud judikoval, že ani správnímu orgánu nelze odepřít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vznik nepoměrně větší újmy na straně správního orgánu však bude z logiky věci mnohem méně častý než na straně žalobce (k tomu srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 – 20, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[6] Otázkou návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v případě, kdy návrh podává žalovaný správní orgán, se zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Dle rozhodnutí ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49 (publikované pod č. 1255/2007 Sb. NSS): „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ Za ojedinělé případy pak lze považovat situace, kdy by nepřiznání odkladného účinku způsobilo závažné důsledky.

[7] Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (k tomu srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012 č. j. 1 As 27/2012-32 či ze dne 23. 1. 2014, č. j. 6 Ads 99/2013 – 11). Ten musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést intenzitu újmy. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

pokračování

[8] Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci a z obsahu soudního a správního spisu, včetně eventuálního vyjádření ostatních účastníků řízení.

[9] V posuzovaném případě je namíste vycházet z usnesení zdejšího soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 – 49, publikované pod č. 982/2006 Sb. NSS, podle kterého *„tvrzené obrožení veřejného zájmu spočívajícího v řádném stanovení a vybrání daní (stěžovatel chápe pojem veřejného zájmu dosti úzce jako „fiskální zájem státu“) nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti: podobným způsobem a s přihlédnutím ke své konkrétní věcné působnosti by totiž mohl argumentovat každý správní orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno, neboť činnost všech správních orgánů směřuje k uspokojení toho či onoho veřejného zájmu. To je však v rozporu s mimořádnou povahou institutu odkladného účinku: kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nenahraditelné újmě.“*

[10] Uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Jinými slovy, pokud je navrhovatelem žalovaný správní orgán, nemůže obecná argumentace založená pouze na veřejném zájmu, v tomto případě zájmu na úhradě zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, obstát automaticky. Jak již Nejvyšší správní soud judikoval v usnesení ze dne 31. 7. 2012, č. j. 1 Afs 67/2012 – 38: *„V opačném případě by to vedlo k závěru, že odkladný účinek by musel být takovému návrhu přiznán v těchto případech vždy, avšak to je zcela v rozporu s cílem a povahou institutu přiznávání odkladného účinku.“*

[11] Jiná situace nastává v případě, kdy by musela být již jednou uhrazená částka (byť formou převodu přeplatku na úhradu nedoplatku) opětovně vymáhána s tím, že reálně existují skutečnosti ohrožující její dobytost (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2012, č. j. 2 Afs 36/2012 – 33). Pokud by stěžovatel byl nucen přeplatek skutečně vyplatit, stal by se součástí majetkové podstaty. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), upravuje v § 302 a násl. schválení konečné zprávy insolvenčního správce, které je podmínkou schválení rozvrhového usnesení. Z těchto ustanovení přitom nelze dovodit, že by musel insolvenční soud se schválením konečné zprávy vyčkávat na rozhodnutí o kasační stížnosti, když věc je ve správním soudnictví pravomocně rozhodnuta. S ohledem na to, že konečné zprávy jsou předkládány v různých dobách od zahájení insolvenčního řízení, nelze ani v tomto případě rozhodně vyloučit, že k této situaci nedojde. Pokud by ke schválení konečné zprávy insolvenčního správce skutečně došlo, bylo by možné podle § 306 insolvenčního zákona též schválit rozvrhového usnesení a na jeho základě poměrně uspokojit pohledávky věřitelů. Pokud by následně Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, vyplacený přeplatek by mohl být již zcela nevymahatelný nebo by se jeho vymahatelnost velmi ztížila.

[12] Obavy stěžovatele tak lze vnímat jako relevantní a dostatečné z hlediska zákonného vymezení institutu odkladného účinku kasační stížnosti a hrozící újma na straně stěžovatele (hrozící nedobytnost či výrazně ztížená dobytnost pohledávky ve výši 1 280 839 Kč v případě jejího opětovného vymáhání) je závažná, reálná a nikoliv bagatelní. Zdejší soud porovnal následky a náklady (ať už finanční, časové, apod.), které by nastaly v důsledku vrácení sporné částky žalobci a jejího případného opětovného vymáhání, s následky, které vzniknou v případě, že účinky rozhodnutí o vrácení této částky budou dočasně pozastaveny. Dospěl přitom k závěru, že větší újma by vznikla na straně stěžovatele, potažmo státu. V případě neúspěchu kasační stížnosti totiž dojde pouze k odložení doby výplaty přeplatku žalobci. Ze spisu přitom není zřejmé, že by tato skutečnost měla nějaké zásadní dopad na žalobce. Vzhledem k tomu, že se délka řízení o kasační stížnosti pohybuje v řádu měsíců, není újma hrozící z této prodlevy rozhodně tak vysoká, jako je hrozící újma na straně stěžovatele.

[13] Stěžovatel tak svá tvrzení o nepoměrně větší újmě dostatečně prokázal a Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou splněny. Protože přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s veřejným zájmem (což žalobce nepopřel), rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zároveň v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu